

FAYDALI DUALAR*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn... Seyyidinâ ve senedinâ muhammedin ve âlihî ve sahibihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Emmâ ba'dü fa'lemû eyyühe'l-ihvân! Feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llâh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu aleyhi ve selem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesetin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n- nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

مَا يَمْنَعُكَ أَنْ تَسْمَعِيَ مَا أَوْصِيكَ بِهِ، أَنْ تَقُولِي
إِذَا أَصْبَحْتِ، وَإِذَا أَمْسَيْتِ: يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ،
بِرَحْمَتِكَ أَسْتَغِيْثُ أَصْلِحْ لِي شَأْنِي كُلَّهُ، وَلَا
تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ

(ن.ك.هـ.ب. عن أنس)

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

RE. 389/9 (*Mâ yemneuki en tesmeî mâ evsîki bihî, en tekûlî izâ esbahti, ve izâ emseyti: Yâ hayyu yâ kayyum, bi-rahmetike estağîsü aslih lî şe'nî küllehû, ve lâ tekilnî ilâ nefsi tarfete aynin.*)

Sadaka rasûlü'llah, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Aziz ve muhterem müslüman kardeşlerim!

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti ve bereketi cümlelerin üzerine olsun... Allah-u Teâlâ Hazretleri kılınan namazları, yapılan ibadetleri, duaları kabul eylesin... Dünya ve âhiretin hayırlarına cümlelerinizi, cümlemizi nâil eylesin...

Peygamberimiz Muhammed-i Mustafâ SAS Hazretleri'nin mübarek sözlerinden, hadîs-i şeriflerinden, o gül bahçesinden bir demet size takdim etmeden önce, evvelen ve hâsseten Efendimiz Muhammed-i Mustafâ Hazretleri'nin bizzat kendi ruhu için; ve onun cümle âlinin, ashabının, etbâının ervahı için; hâsseten Ümmet-i Muhammed'in mürşid ve mürebbîleri sâdât ve meşâyih-i turuk-u aliyyemizin ve hulefâlarının, müridlerinin, muhiblerinin ruhları için; sâir enbiyâ ve mürselînin ve sâir evliyullahın ruhları için;

Eseri te'lif eylemiş olan Gümüşhaneli Hocamız Ahmed Ziyâeddîn Efendi Hazretleri'nin ruhu için; Hocamız Muhammed Zâhid-i Bursevî'nin ruhu için; bu eserin içindeki hadislerin, bilgilerin bize kadar gelmesine emek sarf etmiş olan cümle râvilerin ve alimlerin ruhları için;

Uzaktan yakından bu hadîs-i şerifleri dinlemek üzere şuibadethaneye gelip cem olmuş olan siz kardeşlerimizin de âhirete intikal eylemiş olan bi'l-cümle sevdiklerinin, yakınlarının ruhları için; yaşayan biz müslümanların da Mevlâmız'ın rızasına uygun ömür sürüp Peygamber Efendimiz'in sünnetine uygun yaşayıp, şefaatine nâil olup, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin huzuruna sevdiği, razı olduğu bir kul olarak varmamıza vesile olması için, buyurun bir Fâtîha, üç İhlâs-ı Şerif okuyalım, ondan sonra başlayalım!

.....

a. Sabah Akşam Okunacak Bir Dua

Muhterem kardeşlerim, bu ilk hadîs-i şerif az önce Arapça metnini okumuş olduğum, Enes ibn-i Mâlik tarafından rivayet edilmiş bir hadîs-i şeriftir. Bu sözleri Peygamber Efendimiz sevgili ve asil kızı Fâtımatü'z-Zehrâ'ya hitaben îrad buyurmuş, Hz. Fâtıma'ya söylemiş bu sözleri... Sabaha çıktığı zaman, akşama erdiği zaman söylemesi gereken bir dua tavsiye ediyor öz kızına, cennet hatunlarının efendisi olan Hz. Fâtıma'ya... Allah şefaatine nâil eylesin...

Sorarak ifadeye girmiş:¹

¹ Hakim, *Müstedrek*, c.I, s.730, no:2000; Beyhaki, *Şuabü'l-İman*, c.I, s.476, no:761; Nesei, *Sünenü'l-Kübra*, c.VI, s.147, no:10405; Bezzar, *Müsned*, c.II, s.282, no:6368; Heysemi, *Mecmaü'z-Zevaid*, c.X, s.158, no:17008; Ziyâü'l-Makdisi, el- *Ehadisü'l-Muhtare*, c.III, s.23, no:2319; Enes ibn-i Malik RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.II, s.139, no:3498; *Camiü'l-Ehadis*, c.XIX, s.338, no:20911.

مَا يَمْنَعُكَ أَنْ تَسْمَعِيَ مَا أَوْصِيكَ بِهِ، أَنْ تَقُولِي
إِذَا أَصْبَحْتَ، وَإِذَا أَمْسَيْتِ: يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ،
بِرَحْمَتِكَ أَسْتَغِيثُ أَصْلِحْ لِي شَأْنِي كُلَّهُ، وَلَا
تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ

(ن.ك.هـ.ب. عن أنس)

(*Mâ yemneuki en tesmeî mâ evsîki bihî, en tekûlî izâ esbahti, ve izâ emseyti: Yâ hayyu yâ kayyum, bi-rahmetike estağîsü aslih lî şe'nî küllehû, ve lâ tekilnî ilâ nefsi tarafete aynin.*)

SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:

(*Mâ yemneuki en tesmeî mâ evsîki bihî*) “Benim sana tavsiye ettiğim şeyi duyup, dinleyip yerine getirmekten, onu ifâ etmekten seni ne men ediyor? Ey kızım ne mâni var? Şu benim söylediğim, duyduğun tavsiyemin yerine getirilmesine ne mâni var?”

(*En tekûlî izâ esbahti ve izâ emseyti*) “Sabaha çıktığın zaman ve akşama erdiğin zaman, biraz sonra söyleyeceğim duayı söylemekten seni ne men ediyor?”

Nedir o dua: (*Yâ hayyu yâ hayyûm*) “Ey Hayy olan, Kayyûm olan Allah! (*Bi-rahmetike estağîsü*) Senin rahmetin ile senden yardım dilerim, rahmetini öne sürerek senden yardım dilerim. (*Aslih lî şe'nî*) Benim işimi sen ıslah eyle... (*Küllehû*) Her işimi ıslah eyle... (*Ve lâ*

tekilnî ilâ nefsî tarafete aynin) Bir göz yumup açma vakti kadar bile beni kendi nefsimе terk eyleme, kendi başıma bırakma!”

Böyle dua etmesini Peygamber Efendimiz sevgili kızına, çok sevdiği kızına tavsiye etmiş. İfade tarzından, “Senin şu duyduğun tavsiyeleri yerine getirmeye ne mâni var?” diye girişmesinden; “Bunu muhakkak yap!” demek istediği anlaşılıyor Peygamber Efendimiz’in. Hiç bir şey mâni olmasın!

“—Bu kadar güzel, bu kadar kıymetli bir duayı yapmana hiçbir şey mâni olmasın, sabahleyin ve akşamleyin bu duaları yap!” diye tavsiye etmiş oluyor.

Mademki Peygamber Efendimiz kendi kızına tavsiye eylemiş, çok güzel şey tavsiye etmiştir. O halde biz de sabah akşam buduayı yapalım ve bu dua ile başlayalım.

Zaten buraya neden geliyoruz? Hadisleri dinleyip mucebince amel edelim; Peygamber Efendimiz’in yolunca gidelim de şefaatine nâil olalım diye. Onun için kardeşlerimiz yanında kâğıt kalem ile gelirse iyi olur. Zaten her hadisten not alınması uygun...

يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ، بِرَحْمَتِكَ أَسْتَغِيْثُ، أَصْلِحْ لِيْ
شَأْنِيْ كُلَّهُ، وَلَا تَكِلْنِيْ إِلَى نَفْسِيْ طَرْفَةَ عَيْنٍ

(Yâ hayyu yâ kayyûm, bi-rahmetike estağîsü, aslih lî şe'nî küllehû, ve lâ tekilnî ilâ nefsî tarafete aynin)

Şimdi biraz izahına geçelim:

Önce hitab ile başlıyor dua: (*Yâ hayyu*)

Hayy ne demek? Hayat sahibi demek. Allah-u Teâlâ Hazretleri *Hayy*'dir; esmâsından, sıfatlarından birisi Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin *Hayy* olmasıdır, hayat sıfatına sahiptir. Allah-u Teâlâ Hazretleri hayat sahibi, ezelî ebedî hayat sahibi, daimî hayat sahibi...

Ve canlı ne yapar? Etrafındaki hadiseleri görür, takip eder, onların karşısında tedbir alır.

Misal ile anlatabileceğim galiba, elektrik teli bağlarsan, kutupları bağlarsan, yapacağı şey belli, yani kaidesi var bu işin... O kaideye uygun olarak, o elektrik bir vazife görür. Elektrik sobasıysa ışık verir, lambaysa yakar, bellidir. Düğmeye bastığın zaman öyle olur, bu mekanik bir şey. Suyu ısıtırsan buz halindeyken su olur. Daha fazla ısıtırsan buhar olur, havaya uçar. Yukarıya uçmuşken soğutursan, damlalar haline gelir, aşağı dökülür. Biraz daha soğutursan kar olur. Aşağıda soğutursan buz olur. Bu, karşısındakinin emrine râm oluyor ve bir şey yok işte ne yaparsan öyle. Ölü gibi, o tarafa çevirsen bu tarafa çevriliyor, bu tarafa çevirirsen öyle.

Allah-u Teâlâ Hazretleri böyle değil. Allah-u Teâlâ Hazretleri *Hayy*, diri, daimî, ezelî, ebedî hayat sahibi, idrak sahibi, tasarruf sahibi, kâinatın mâliki, sahibi.

Birdir ol birliğine şek yokdurur;

Gerçi yanlış söyleyenler çokdurur.

Çok bâtil yolda giden insanlar var, çok yanlış söyleyen insanlar var. Allah'ı bilmeyen, tanımayan, Allah CC hakkında çok yalan yanlış kanaatlere sahip olan insanlar var. Nice yalan yanlış laflar ortalarda dönüyor dolaşıyor. Allah-u Teâlâ Hazretleri Hayy, dua ediyorsun duana icabet ediyor, günah işliyorsun cezalandırıyor. Zalimi kahrediyor, mazlumu kurtarıyor.

كُلُّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ

(الرحمن: ٢٩)

(*Külle yevmin hüve fî şe'nin*) “Her anda o bir şe'nde, her anda bir faaliyet halinde...”
(Rahman, 55/29)

Her şeyi hikmetli, her şeyi güzel. Allah-u Teâlâ Hazretleri'ni artık insanların başka türlü düşünmemesi gerekiyor. Öyle değil!

Mesela bazıları diyorlar, demek istiyorlar ki:

“—Allah kuvvettir.”

Hayır! Allah-u Teâlâ Hazretleri, kuvvet kendisinde olandır! Kuvvet ölüdür, nasıl kullanırsan öyle hareket eder, elektrik misalinde olduğu gibi. Öyle değil! Güç, kuvvet Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin elindedir;

لَا يُسْأَلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْأَلُونَ

(الأنبياء: ٢٣)

(*Lâ yüs'elü ammâ yef'alü ve hüm yüs'elûn*)
[Allah, yaptığından sorumlu tutulamaz; onlar ise sorguya çekileceklerdir.] (Enbiyâ, 21/23)

Kimse ona hesap sormaz, o hikmetle ne dilerse öyle işler.

Hayy kelimesinin mânasını böylece ifade etmiş olduk.

Tabiat, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin eseri, mahlûku, yaratığı. Bak, ibret al! “Bu kendi kendine olmaz, bunu bir yapan var.” diye anlarsın. Yazıyı gördün mü, yazanı anlıyorsun. Kokuyu gördün mü, “Burada bir esans şişesi var!” diyorsun. Eserden müessiri anlıyorsun. Kâinat, tabiat onun eseri. Tabiata biz hâkim olabiliyoruz, kanunlarını bulabiliyoruz. Allah-u Teâlâ Hazretleri kâinatı yaratan, yöneten, kâinatın sahibi.

Allah-u Teâlâ Hazretleri bizim de sahibimiz. Bize de bu aklı veren, bize bu şuuru veren, kâinattaki diğer varlıkların içinde bizi daha yüksek kılan, bizi daha büyük meziyetlere sahip kılan, dağlara taşlara hâkim kılan, dağları deldirten, vadileri doldurtan, ağaç diktiren, kuşları yakalayan, kaplanları kafese sokan bir mahlûkuz; yani üstünüz.

Fillere sahibiz, develere sahibiz, cüssesi bizden büyük ama Allah bize başka meziyetler vermiş, onlara güç yetiriyoruz. Koca koca dağları deviriyoruz, deliyoruz, yıkıyoruz, parçalıyoruz, kullanıyoruz çeşitli madenleri. İşte bize bu kabiliyeti veren de Allah. Bu aklı veren de Allah, bu düşünceyi veren de Allah. Hepimizin, bütün kâinatın sahibi Hayy.

(*Yâ Kayyûm*) *Kayyûm*, varlığı bizzat kendisinden; bir başka desteğe, bir başka kaynağa muhtaç değil.”

Sen çocuğu iki elinden tutarsın;

“—Hadi bakalım yürü, aman düşmesin.” diye arkasından desteklersin. Sendelerse, tutuverirsin tehlike olmasın diye. O kendi kendine kâim değil, yürümesini beceremiyor daha.

Allah-u Teâlâ Hazretleri varlığında hiçbir şeye muhtaç değil, her şey ona muhtaç... Varlığı kendisinden, bir başkasından almamış! (*Kâim bizâtihi*) derler buna; bir başkasına ihtiyacı yok, her şeyi yaratan o, her şeyin sahibi o...

Onun için iki mühim sıfattır *Hayy* ve *Kayyûm*. Ayetü'l-Kürsî'de de geçiyor.

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْحَيُّ الْقَيُّومُ

(البقرة: ٢٥٥)

(*Allâhu lâ ilâhe illâ hüve'l-hayyu'l-kayyûm*)
[Allah, O'ndan başka tanrı yoktur; O, hayydir, kayyûmdur.] (Bakara, 2/255)

Hz. Ali Efendimiz anlatıyor:

Bedir harbinde çıkmış bahadır, mübarek, yiğit harp etmiş, harp etmiş. Arada, “Bakalım ne oluyor?” diye Peygamberimiz'in yanına geliyor. Bakıyor ki Peygamber Efendimiz secdede;

“—*Yâ Hayyu yâ Kayyûm, yâ Hayyu yâ Kayyûm!*” diyor.

Yine çıkmış yine müşriklere saldırıp, cihad, mücadele, savaş... Arada fırsat bulup dönüp gelirmiş, bakarmış. Peygamber SAS Efendimiz secdede:

“—Yâ Hayyu yâ Kayyûm...” diyor.

“—Yâ Rabbi! Sen her şeyi hikmetinle yaparsın, güç kuvvet senin elinde, Hayy’sın benim tazarrûmu biliyorsun, bu müşriklerin halini görüyorsun, bunların karşısında adedimiz az. Bu müslümanlar haklı ama sayısı az, sen hiçbir şeye muhtaç değilsin, güç kuvvet sende... Sen bizâtihi kendin kâimsin, yardım edersin.” diye, böyle Bedir harbinde hep ne zaman vardıysam Rasûlüllah’ı, “Yâ Hayyu yâ Kayyûm!” der buldum diye Hz. Ali Efendimiz rivayet eylemiş.

İki kıymetli sıfat. Bunlarla başlıyoruz duaya, sabahleyin kalktık işimize gideceğiz, evimizden çıkacağız veyahut yatağımızdan kalktık “Ya Hayyu ya Kayyum!” diyoruz. Her şeyin sahibi olan Allah-u Teâlâ Hazretleri’ne o sahip olduğu sıfatı hatırlayarak hitap ediyoruz.

(*Bi-rahmetike estağîsu*) “Senin rahmetinle senden yardım isterim.”

Ne demek?

“—Sen bana yardım etmeye mecbur değilsin yâ Rabbi!, ben senin âciz nâçiz kulunum. Senin rahmetini şefaathçi ediniyorum, senin rahmet sıfatından lütfedersen yardım edersin, istersen kahredersin.

Çünkü kahretsen kim hesap soracak? Zaten bin bir günahım suçum vardır. Boyumu aşmıştır hatam, suçum, günahım ama rahmetinin eteğine yapıştım; rahmetinden medet umarak rahmetinle senden yardım istiyorum.”

Ne kadar edepli ne kadar mütevazı...

Mevlâsının huzurunda kula ne yakışır? Edep ve tevazu yakışır. Kibir, büyüklük, ücub olmaz! Kibriya Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne yakışır. Hüdâlık, azamet, celâl, büyüklük Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin.

Biz? Biz, Allah'ın âciz nâçiz kullarıyız. Rahmetini öne sürerek O'ndan yardım isteriz yoksa neylerse bir şey diyecek halimiz yok.

(*Bi-rahmetike*) “Senin rahmetinle yâ Rabbi! (*Estağîsü*) Senden gavs dilerim, yardım dilerim, medet isterim yâ Rabbi!”

Neden? Sabah yeni bir güne başlamışız, başımıza ne gelecek bilmiyoruz, karşımıza aslanlar, kaplanlar mı çıkacak, zalimler cebbarlar mı çıkacak, halimiz ne olacak bilmiyoruz ki.

“—Rahmetinden istiyorum, rahmetinle bana yardım eyle.” diyoruz.

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nden rahmetiyle yardım istemek bir yönden; “Bana rahmetini gönder, bana rahmetinle muamele eyle. Yardım öyle olsun.” mânasına gelir. Allah-u Teâlâ Hazretleri rahmetiyle yardım ederse, insan hayırların âlâsına yükselir. Ne hoş olur hali.

“—Rahmetinle senden yardım dilerim yâ Rabbi! (*Aslih lî şe'nî küllehû*) Benim her işimi ıslah eyle...”

Her şey Allah-u Teâlâ Hazretlerinden. Ne dilerse öyle yapar. Bizim işimizi de dilerse o rast getirir. Balıkçının yanından geçiyorsun, avcının yanından geçiyorsun “Rast gele” diyorsun, yani “Allah yardımcın olsun” diyorsun. Dilerse rast getirir, dilerse ters götürür işi. Ancak O’na iltica edersek, O lütfederse halimiz ıslah olur. Kendimiz ıslah etmeye çalışırsak daha berbat ederiz.

Saatin dursa, açsan arkasını, orasını burasını karıştırırsan; ondan sonra götürsen saatçiye, ne der?

“—Ya sen bunu niye açtın? Neden karıştırdın bunun içini? Tornavida girer mi, berbat etmişsin saati; bırak bunu, yenisini al!” der.

Biz girdik mi işin içine berbat ederiz, O neylerse güzel eyler.

Onun için:

“—Yâ Rabbi! İşimi sen ıslah eyle, hayreyle; şerre beni sokma, şerre beni sevk etme, şerre fırsat verme, yaptırtma yâ Rabbi! Hayrı yaptırt; ben bilmiyorum hangisi hayırlı, hangisi şerli. Hayrı nasib eyle, şerden uzak eyle... Benim işlerimi sana havale ettim, sana tevekkül ettim, sen benim vekilim ol.” demeliyiz.

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ

(آل عمران: ١٥٩)

(*Inna'llàhe yuhibbü'l-mütevekkilîn*) “Allah-u Teâlâ Hazretleri kendisine tevekkül edenleri sever.” (Âl-i İmrân, 3/159) diye bildiriyor.

Tevekkülü öğreneceğiz, Allah'a tevekkül etmeyi öğrenmemiz gerekiyor sevgisini istiyor isek.

Allah kimleri sever? Açalım Kur'ân-ı Kerîm'den bakalım, ne kadar güzel bir cümle: (İnna'llàhe yuhibbu'l-mütevekkilîn) "Allah kendisine tevekkül eden, kendisini vekil edinen kulları sever."

"—Yâ Rabbi, bu işte sen benim vekilim ol. Ne yaparsan razıyım, benim işimi sana havale ettim!" demek imanın eseridir!

Allah'a tevekkül eden kullara Şeytanın bir tesiri olmayacağını, Kur'ân-ı Kerîm'de âyet-i kerîme bildiriyor:

إِنَّهُ لَيْسَ لَهُ سُلْطَانٌ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَعَلَى رَبِّهِمْ
يَتَوَكَّلُونَ

(النحل: ٩٩)

(*Innehû leyse lehû sultânün ale'llezîne âmenû ve alâ rabbihim yetevakkeln.*) "Gerçek şu ki, iman edip de Rablerine hakkıyla tevekkül edenler üzerinde, onun bir hakimiyeti yoktur." (Nahl, 16/99)

İman edip de Allah'a tevekkül eden kullara şeytan bir zarar veremez, bir tesir veremez. Onun için tevekkül etmeyi öğreneceğiz. Tevekkül edersen, çıkarsın yola, akşama kadar bir hayır, bir bereket; şaşırır kalırsın. O zaman kalbinde imanın pırıl pırıl kuvvetlenir, iman dolar, kalbini ıslıl ıslıl ıslıtır. "Her işimi ıslah eyle yâ Rabbi!" diyeceğiz.

(*Ve lâ tekilnî ilâ nefsi tarfete aynin*) “Bir göz yumup açıncaya kadar, bir kısa zaman, çok küçük bir zaman bile beni kendi nefsimi bırakma!”

“—Kendi nefsimi bırakma!” sözü iki türlü anlaşılabilir: Birincisi:

“—Beni kendi başıma bırakma. Yardımsız bırakma beni yâ Rabbi!” demek olabilir. Beni yardımsız kendi halimde bırakıverme. Bir sürü düşman çevremde, bir sürü düşman! Etraftan kornalar çalar, kamyonlar geçer, otobüsler geçer vızır vızır, insan hani bir trafiğin orta yerinde nereye gideceğini şaşırır. Bir köylü kadını düşünün, kalabalık bir şehre, Eminönü meydanına vesaireye gelmiş, ne yapacağını şaşırır. Bir de bir sürü düşman olursa hepsinin elinde silah hepsi hücum ediyor. Şeytan bir taraftan hücum eder, dünyanın zevkleri, lezzetleri bir taraftan hücum eder, din düşmanları bir başka taraftan hücum eder.

“—Bu kadar düşmanın arasında orta yerde yapayalnız kendi başıma kalınca; sen yardım etmezsen, sen koruyup kollamazsan, sen beni sâhil-i selâmete çekmezsen mahvolurum yâ Rabbi!” şeklinde bir mâna olabilir.

İkinci bir mâna:

“—Yâ Rabbi! Şu benim nefsim, nefsim.”

Nefis bir laf anlamaz, azmış köpek gibidir. Ona bağlarsa insan işini, hali haraptır.

Birisi gelmiş demiş ki:

“—Hocam benim bir azgın köpeğim var, sağa sola saldırıp duruyor, ne yapayım?”

O da anlamış ne demek istediğini, yani nefsinden şikâyet ediyor;

“—Şöyle yap böyle yap!” diye tavsiye eylemiş.

Bir de o tarafı var işin;

“—Beni nefsim bırakma! Benim bu nefsim edepsizin biri, laf anlamaz, söz dinlemez, haramları ister, haramların peşinde koşmak ister. Helalleri gösteririm, ‘Bak böyle yaparsan cennetlik olursun!’ diye söyler aklım; nefis gelmez, yanaşmaz hak yola... Eğer ben onun eline kalırsam yandım, mahvoldum demektir.”

“Beni nefsim bırakma!”nın ikinci mânası da budur.

أَعْدَىٰ عَدُوِّكَ نَفْسُكَ الَّتِي بَيْنَ جَنْبَيْكَ .

(A'dâ aduvvüke nefsüke'lletî beyne cenbeyke)

“En büyük düşmanın, iki yanın arasında bulunan şu kendin, kendi benliğindir, nefsidir.” diyor Peygamber Efendimiz.

Neden? Öteki düşmanı anlarsın, tedbir alırsın; elinde silah, karşıdan geliyorsa, saklanırsın, siper alırsın; sen de silah çekersin, kaçarsın, kalenin kapısını kapatırsın ve saire... Ama bu nefis kendi içimizde, bilmeyiz ki... Tutturur:

“—İlle ben şunu istiyorum, şunu istiyorum.” diye.

Sen de onu yapacağım diye haramlara girersin. İşte düşman!

“—Uyku istiyorum, uyku istiyorum.” diye tutturur, yatsı namazını kılmadan yatırır. Uykudan kalkmak istemez, sabah namazını kıldırmadan güneşin üstüne doğmasına sebep olur. Paranın cazibesine kapılırsın, rüşvet alırsın. Hırsızlık yaptırtır.

Hatta iki insan birbirine kızar; “Vay şöyle vay böyle!” derken yaka paça, nefisler kabarır, damarlar şişer, burundan solumaya başlar insanlar. Çeker bıçağı vurur ötekini, işte kâtil olur. İşte kâtil oldu. Bak, nefis ne kadar zararlar meydana getiriyor. Gidin suçlu insanlara, adliyelere, mahkemelere, hapishanelere;

“—Şeytana uyduk, nefse uyduk.” derler.

Onun için;

“—Beni bir göz yumup açıncaya kadar şu nefsin eline bırakma yâ Rabbi!” demek önemli oluyor.

O halde bir daha başından söyleyelim:

“—Ey Hayy ve Kayyûm olan Mevlâm! Ben senin rahmetinle senden yardım dilerim. Rahmetini bana yardımcı gönder veya rahmetinden, fazl u kereminden beni yardımsız bırakma! Benim her işimi ıslah eyle, onar. Ben sana tevekkül ettim ve beni sakın kendi nefsim, bir göz yumup açıncaya kadar bile bırakma!”

Hız. Fâtıma'ya böyle dua etmesini tavsiye etmiş Peygamber SAS Efendimiz.

İnsan Allah'ın lütfuna mazhar oldu mu, hayrın nereden geldiğini bilemez.

“—Allah Allah! Bu kazanç nereden geldi, bu müşteri nereden geldi, bu hoşluk nereden geldi? Allah Allah, uğraşsaydım bu kadar insanı bir araya ben toplayamazdım, bunca istediğim şeyler nasıl oluverdi?”

“—Ben seni görmek istiyordum, telefon edecektim, hoş geldin.”

Allah insanın yâri, yardımcısı olursa o zaman her şey güzel olur. Onun için bu duayı çokça yapalım kardeşlerim, hatırınızda tutun! Mânasını düşünerek sabahleyin ve akşamüstü yapacaksınız.

Neden? Sabahleyin gündüz başlıyor, dışarı çıkacaksın, gezeceksin, dolaşacaksın akşama kadar. Akşamleyin de karanlık çöküyor, âciz kalıyorsun, görmüyorsun, sine sine bir düşman mı gelir, başka bir hal mi gelir? Geceler ne getirecek, bilmiyoruz ki o karanlık geceler... Onun için geceleyin de böyle iltica etmek gerekiyor.

b. Geçim Darlığı İçin Dua

İkinci hadis-i şerif. Bu hadis-i şerifte de bir dua öğretiyor Peygamberimiz Efendimiz. Yine aynı tarzda sormuş:²

² Deylemi, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.111, no:6346; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.IV, s.26, no:9323; *Camiü'l-Ehadis*, c.XIX, s.337, no:20908.

مَا يَمْنَعُ أَحَدَكُمْ إِذَا عَسَرَ عَلَيْهِ أَمْرٌ مَعِيشَتِهِ، أَنْ
يَقُولَ إِذَا خَرَجَ مِنْ بَيْتِهِ: بِسْمِ اللَّهِ، عَلَى نَفْسِي
وَمَالِي وَدِينِي، اللَّهُمَّ رَضِّنِي بِقَضَائِكَ، وَبَارِكْ لِي
فِي مَا قَدَّرَ لِي، حَتَّى لَا أُحِبَّ تَعْجِيلَ مَا أَخَّرْتَ،
وَلَا تَأْخِيرَ مَا عَجَّلْتَ

(ابن السنى فى عمل يوم وليلة عن ابن عمر)

RE. 389/10 (*Mâ yemneu ehadüküm izâ asire aleyhi emrü ma'îşetihî. en yeküle izâ harace min beytihî: Bismi'llâhi alâ nefsi, ve mâli, ve dînî. Allâhümme raddinî bi-kadâike, ve bârik lî fîmâ kuddire lî. hattâ lâ uhibbe ta'cîle mâ ahharte, ve lâ te'hîre mâ accelte.*)

(*Mâ yemne'u ahadüküm izâ asire aleyhi emrü ma'îşetihî*) “Geçimi biraz kendisine zor gelmeye başladığı zaman, sizden birinizi ne men eder bu duayı yapmaktan? Ne mâni var bu duayı yapmanıza?”

Ne demek istiyor Efendimiz:

“—Bu duayı yapsanıza! Geçiminiz daraldığı, para pul az gelmeye başladığı, evde bir geçim sıkıntısı başladığı zaman, niye bu duayı yapmıyorsunuz, ne mâni var?” demek istiyor.

Nasıl yapacak başına böyle geçim darlığı gelen bir kimse?

(*İzâ harace min beytihi*) Sabahleyin evinden çıkarken, işe giderken akşama kazanç gelecek mi gelmeyecek mi belli değil.

Ne diyecekmiş?

(*Bi'smi'llâhi alâ nefsi, ve mâli, ve dînî*) “Benim kendi nefsim üzerine ve malım üzerine ve dindarlığım üzerine Allah'ın adıyla bu işe bu sabah başlıyorum.” Yani, kendi nefsini korumak için, malını korumak için; bir de dinini korumak için.

Bazen insan mal kazanır, mevki makam kazanır ama din elden gider. Bakın ne güzel tarif ediyor Peygamber Efendimiz: (*Bi'smi'llâhi alâ nefsi, ve mâli, ve dînî*) “Benim kendi nefsim, malıma ve dinime *Bismi'llâh...*”

Böyle başlıyoruz sabahleyin.

Çok insanlar vardır ki eline dünyalık geçtiği zamana onun haram mı helâl mi olduğuna bakmaz. Deveyi hamuduyla yutar.

Deve yutulur mu? Hiç olmazsa yutarken hamudunu çıkar. Hamuduyla yutarlar. Haram, rüşvet, yasak, kul hakkı, yetim hakkı, dul hakkı, hazîne-i hümayûndan, beytü'l-mâlden çalma çırpma hiç düşünmez! Hop hamuduyla yutar ama din gidiyor elden.

Biz müslümanlar öyle yapmayız. Bizim başımızda polis olsa da olmasa da, müfettiş olsa da olmasa da biz Allah'tan korkarız, helâl isteriz.

Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi helâliyle haramlardan müstağni eylesin... Harama yan baktırmasın, istetmesin, muhtaç etmesin...

“—Ben nefsimin rahatını isterim, malımın olmasını isterim, kazanç isterim ama dinimin gitmesini istemem! Hem dinime, hem malıma, hem canıma Bismi’llâh... Hepsi Allah’ın rızasına uygun olsun!”

Bir hadîs-i şerif hatırıma geldi. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki kardeşlerim, o hadis-i şerifte:³

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ تَمْنَعُ الْعِبَادَ مِنْ سَخَطِ اللَّهِ، مَا لَمْ
يُؤْتِرُوا صَفْقَةَ دُنْيَاهُمْ عَلَى دِينِهِمْ؛ فَإِذَا آثَرُوا
صَفْقَةَ دُنْيَاهُمْ عَلَى دِينِهِمْ، ثُمَّ قَالُوا: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
رُدَّتْ عَلَيْهِمْ، وَقَالَ اللَّهُ: كَذَبْتُمْ!

(هـ.ب.ع. عد. والديلمي، والحكيم عن أنس)

RE. 462/2 (*Lâ ilâhe illa’llâhu temneu’l-ibâde min sahati’llâh, mâ lem yü’sirû safkate dünyâhüm alâ dînihim; feizâ âserû safkate dünyâhüm alâ dînihim, sümme kâlû: Lâ ilâhe illa’llâh. Rüd det aleyhim, ve kâle’llâh: Kezebtüm!*)

(*Lâ ilâhe illa’llâh*) “‘Allah’tan başka mâbud yoktur, ancak ve sadece Allah vardır.’ sözü, (*temneu’l-ibâde min sahati’llâh*) kulları Allah’ın

³ Ebû Ya’lâ, *Müsned*, c.VII, s.95, no:4034; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.VII, s.337, no:10497; İbn-i Ebi’d-Dünyâ, *Ukûbât*, c.I, s.22, no:6; Deylemî, *Müsnedü’l- Firdevs*, c.V, s.7, no:7276; İbn-i Ebî Hâtim, *İl el*, c.II, s.121, no:1857; Hakîm-i Tirmizî, *Nevâdirü’l-Usûl*, c.III, s.17; İbn-i Ebî Âsım, *Zühd*, c.I, s.144, no:288; İbn-i Adiy, *Kâmil fi’d-Duafâ*, c.V, s.20; Enes ibn-i Mâlik RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.I, s.81, no:221; *Câmiü’l-Ehâdis*, c.XV, s.480, no:15982.

azabına mâruz kalmaktan korur, durur.” Ne zamana kadar korur? (*Mâ lem yü’sirû safkate dünyâhüm alâ dînihim*) “Dünya tarafını dinleri tarafına tercih etmedikleri müddetçe...”

(*Feizâ âserû safkate dünyâhüm alâ dînihim*) “Ama böyle yapmazlar da, dünyalık tarafını din tarafına tercih ederlerse; menfaati, dünyalığı, parayı, pulu, maddiyatı tercih ederlerse; (*sümme kâlû: Lâ ilâhe illa’llâh*) sonra da, laf olsun diye ‘*Lâ ilâhe illa’llâh*’ derlerse; o zaman makbul olmaz. (*Rüddet aleyhim*) Bu söz onlara çarpılır, gerisin geri verilir, reddedilir, kabul olunmaz.”

(*Ve kâle’llâhu*) “Allah-u Teâlâ Hazretleri onlara buyurur ki: (*Kezebtüm*) ‘Yalan söylediniz, siz yalancısınız! Hem *Lâ ilâhe illa’llâh* diyorsunuz, hem de Allah’ın sözünü dinlemiyorsunuz.’”

Bu hadîs-i şeriften ne anlarız?

Demek ki *Lâ ilâhe illallâh*, *Lâ ilâhe illallâh* sözünü çokça söyleyeceğiz ki, Allah’ın gazabına uğramayalım. Allah affetsin, kusurlarımızı bağışlasın. *Lâ ilâhe illallâh* demek ki insanı gazâb-ı ilâhî’ye uğramaktan koruyan, kurtaran bir mübarek söz oluyor.

Ne zamana kadar korur Allah’ın gazabından *Lâ ilâhe illallâh* sözü? Dünyalık elden gittiği zaman feryâd ü figânı basan insan, âhireti elden gittiği zaman hiç sesini çıkartmıyorsa, dünyalık geliyor âhiret gidiyor ama hiç aldırmıyorsa, o zaman *Lâ ilâhe illa’llâh* sözü mâni olmaz. O şahsa denir ki;

“—Sen bu sözün ehli değilsin, sen yalancısın! Sen yalancısın çünkü âhîret elden gidiyor, ‘*Lâ ilâhe illa’llâh*’ dediğin halde hiç aldırдыңın yok.”

O zaman gazâb-ı ilâhîyi engellemez. Bu ne demek? “Allah’ın gazabı başına iner.” demek.

Onun için, aman dikkat edelim! Şu dünya hayatı bilmiyoruz kaç sene sürecek... Bazen genç yaşında gidiyor insan, bazen biraz yaşlanıyor ama nihayet altmıştan, yetmişden sonra insanın eli tutmuyor, ayağı tutmuyor. Zaten altmış beş yaşında tekaüd ediyorlar insanı. Aşağı yukarı tecrübe gösteriyor ki altmış beşten sonra:

“—Sen haydi istirahat eyle çok çalıştın.” diyorlar, kibarca bir kenara koyuyorlar. Bu kadarcık ömür!

Âhîret hayatı ebedî, âhîret hayatı sonsuz!

Meselâ, altmış yılın yarısını yaşamışız, yirmi yaşına gelmişiz, altmışa kadar kırk-kırk beş sene var, veyahut otuz sene var veyahut yirmi sene var... Bu kadarcık kısa bir müddet için o ebedî hayatı insan mahvederse, ebedî hayatta ebedî cehenneme düşecek işlere sarılırsa bu dünyada, o insanda aklın zerresi yok, o adam akıllı değil! Çok zavallı, çok aptal bir insan!

Neden? İki paralık dünya hayatında birazcık zevk ü sefâ süreceğim diye koca âhîretini mahvediyor. Âhîret âlemi ebedî, sonsuz... Devam edecek olan, Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin ebedî hayatını hiç göz önüne almıyor.

Öyle yapmayalım kardeşlerim!

Eğer önünüze gidip dururken yol çatalı çıkarsa, ikiye ayrılırsa yol; bir tarafta dünya menfaati var, bir tarafta âhîret menfaati var. Bu dünya menfaati tarafına gidersen, âhîret zarara uğrayacak. Obür tarafa gidersen, âhîretini kurtaracaksın. Âhîret tarafına gidin, dünya tarafına gitmeyin!

Neden? Allah CC kendisi için fedakârlık yapıldığı zaman, onun rızası kazanılsın diye biraz mihnete, meşakkate doğru insan meylettiği zaman, sever. Sevdiği zaman da o sevdiği kulu hoşnut etmesini bilir.

Mihnete sataşmadan Allah'ın makbul kulu olunmaz. Biraz uykudan, gıdadan, paradan, rahattan vazgeçecek, biraz sıkıntı... Has, halis insan olup olmadığı anlaşılacak insanın. Başka çaresi yok!

Öyle keyifler, zevkler, sefalar, eğlenceler, düşüncesizce har vurup harman savurarak vur patlasın çal oynasın tarzında bir hayatla âhîretten bir şey elde edilmez. Bu dünya hayatı sizi aldatmasın. Bu dünya hayatının birtakım süsleri, ziynetleri vardır.

Fâni dünyâ hoştur amma âkıbet mevt olmasa.

Sonunda ölüm olmasa neyse ne ama, arkasından ölüm var, ölümden sonra da hesap var. Bu dünyada yaptığı her şey hesaba dâhil edilecek.

Onun için ne güzel dua, bunu da yazın:

بِسْمِ اللّٰهِ، عَلٰى نَفْسِيْ وَمَالِيْ وَدِيْنِيْ، اللّٰهُمَّ رَضِّنِيْ
بِقَضَائِكَ، وَبَارِكْ لِيْ فِيمَا قُدِّرَ لِيْ، حَتّٰى لَا أُحِبَّ
تَعْجِيْلَ مَا أَخَّرْتَ، وَلَا تَأْخِيْرَ مَا عَجَّلْتَ .

(*Bi'smi'llâhi âla nefsi ve malî ve dinî*) “Benim nefsim, canıma, malıma ve dinime *Bismi'llâh.*” diye başlayarak güne giriyorum.

Sonra, (*Allâhümme raddinî bi-kadâike*) “Yâ Rabbi! beni senin hükmüne razı eyle... Sana itirazcı bir kul olmayayım, dikbaşlı bir kul olmayayım yâ Rabbi!”

“—Niye bana az verdin, niye başımı ağrıtıyorsun, niye benim koluma bu ağrıyı verdin?” diye itiraz etmeyeyim de, (*raddinî bi kadâike*) hükmüne razı et beni yâ Rabbi! Hükmüne itiraz etmemek edebini nasib et bana... Edepli bir kul olayım, senin hükmüne razı olayım. Ne ikram etmişsen, “Pekâlâ, eh bugünlük bu kadar nasibimmiş. Çok sevdiğim bir şey var, elden kaçtı, istiyordum ama kaçtı, böyleymiş takdir, vardır bir bildiği Mevlâmın, razı olayım, pekâlâ’.”

(*Ve bârik lî fîmâ kuddire*) “Bana takdir olunmuş olan şeyi benim için mübarek eyle...”

Bugün ne kadar rızık vereceksin? Yüz, iki yüz, beş yüz lira, bir somun ekmek, üç tane zeytin neyse... İşte bana bu takdir eylemiş olduğun şeyi mübarek eyle...

Bu mübareklik, *bereket* çok önemli şeydir. Bazen az bir şey, bereketli bir şey insana milyonlardan güzel fayda sağlar. Küçücük bir dükkânı vardır, bir hoş sanatı vardır. Elinin emeği ile helâl yer. Allah Allah! Bakarsın dokuz tane çocuğunu evlendirmiş, her birine ev almış.

“—Ya bu küçücük dükkândan mı çıktı bunlar? Nasıl oldu bunlar?”

Allah bereket verdi mi, nasıl olduğu belli olmaz. Ötekisine de bakarsın koca fabrikası vardır, senden benden fakirdir, elini açsa para vereceğin gelir. Hayrını görmüyor.

Neden? Faizle iş yapıyor. Şöyle yapıyor, böyle yapıyor, ve saire derken olmuyor işte.

Onun için;

“—Bana takdir edilmiş şeyi benim için mübarek eyle, bereketli eyle, bereketini ver.” demeliyiz.

Bizim bazı sözlerimiz var, mânası derin ama halk bilmiyor mânasını. Para veriyorsun müşteri olarak:

“—Allah bereket versin!” diyor malın sahibi. Sen de:

“—Hayrını gör.” diyorsun.

Bunların hepsinde derin mânalar var. Bereketi Türkçe’ye tercüme edemezsin, İngilizce’ye tercüme edemezsin, başka dile tercüme edemezsin.

Neden? İslâmca da ondan. Onu kullanacaksın başka çaresi yok. O bereket mefhumunu, o mânayı başka bir dilde bulmak mümkün değil!

Allah bir kâseye bereket verirse, üç yüz kişi içer yine bitmez.

Peygamber Efendimiz'in seferlerinde böyle mucizeleri var.

Geliyorlar:

“—Yâ Rasûlallah su yok, ordu kırılıyor, hayvanlarımız susuz, abdest alacak suyumuz yok, ne olacak?” diyorlar.

Diyor ki:

“—Getirin bir kâse.”

Elini uzatıyor;

“—Üstüne su dökün.” diyor, parmaklarından su döküyorlar.

O kâsedan, aşağıdan bütün ordu ihtiyacını alıyor, su bitmiyor.

Hocamız RhA zamanında, bu camiin yarısı kadar salona bir sürü misafiri gelmiş. Hocamız:

“—Al bakalım Yahya şu şekeri dağıt.” demiş, gelenlere ikram olsun diye.

“—Elime aldığım zaman kabın küçüklüğüne baktım, kalabalığa baktım, ‘Bu kadar kişiye yetmez ama dur bakalım!’ dedim. Hepsine verdim, herkes aldı, en sonunda ikram edeceğim birkaç kişi kaldı, kabın içine baktım, hâlâ içinde var, ‘Niye bitmedi nasıl oldu?’ diye bir kaba baktım, bir insanlara baktım. Hocamla göz göze geldik, bana kaşlarını çattı.” diye anlatıyor. Bereket böyle bir şeydir.

Bunun böyle matematikle izahı yoktur. Matematik ilmine sığmıyor. Ben matematik okudum, mühendislik okullarında da hocalık yaptım ama bu başka bir hesap. Fiziğe de sığmaz, kimyaya da sığmaz. Allahu Teâlâ Hazretleri bereket verdi mi hiçbir şeye sığmaz.

Ankara'da birisine sordum;

“—Ne kadar maaş alıyorsun?” dedim.

Rakamlar tam hatırımda değil ama dokuz bin lira maaş alıyormuş.

“—Ev kirası ne kadar?”

“—Beş bin lira.”

“—Kaç nüfussunuz?”

—Dokuz nüfus.”

Allah Allah! Ev kirası veriyor, dokuz bin lira alıyor, dokuz kişi.

“—Geçiminiz nasıl?”

“—İyi. Bir de komşularımızdan dul, yetim var, onlardan da bir iki tanesine bakıyorum.” diyor.

Millet yüz bin lira alıyor geçinemiyor! Kendisi geçinemediği için hanımına da;

“—Hadi hanım yürü bakalım, sen de çalış bir dairede.”

Sabahleyin birisi bir daireye gidiyor, ötekisi öteki daireye gidiyor. Sabahtan akşama kadar çalışıyorlar eve iki yerden, üç yerden maaş geliyor; yine yetmiyor, ay sonunda yine borçlu. Hadi bankadan faizli para al, borcunu hallet.

Bereket böyle bir şey, bunu başka türlü anlatamayacağım. Peygamber Efendimiz ne buyuruyor:

(Bi'smi'llâhi âla nefsi ve malî ve dinî) “Canıma, malıma vedinime bismillah.” diye başlıyor. *(Allâhümme raddınî bi-kadâike)* “Yâ Rabbi! Beni senin kazana, hükmüne razı kıl, razı ettir. *(Ve bârik lî fîmâ kuddire)* Bana takdir eylediğin, benim için takdir olunmuş şeyi bana bereketli kıl, mübarek kıl.”

(Hattâ lâ uhibbe ta'cîle mâ ahharte, ve lâ te'hîre mâ accelte) “Ve bana öyle bir edep ver ki yâ Rabbi! Senin bana biraz sonra vereceğin, te'hir ettiğin şeyin çabuk olmasını istemeyeyim ve evvelce verdiği şeyin de ‘Aman bu sonra olsun!’ diye te'hirini istemeyeyim. Nasıl istemişsen öylesine razı olayım. Bana bunu nasib et!”

“—Ben senin tehir ettiğinin acele olmasını istemeyeyim, acele verdiğiğinin de tehir edilmesini istemeyeyim. Ne dediysen ona razı olayım.”

Efendimiz böyle dua ettiğine göre böyle düşünmek iyidir diye anlıyoruz değil mi hâdis-i şeriften?

Demek ki Mevlâ bir şeyi nasip etmişse o iyi, tehir etmişse tehir etmesi iyi. Önce gelmişse önce gelmesi iyi.

“—Efendim ben askere gideyim mi gitmeyeyim mi, askerliğimi tecil edeyim mi?”

Tecil kelimesi geçtiği için oradan aklıma geldi. Kişi düşünüp dururken hop bir celp kâğıdı geliyor;

“—Şubeye gel askere gideceksin.” deniliyor.

“—Hay Allah ya ben doktora da yapacaktım, şöyle olacaktı, böyle olacaktı işte celp kâğıdı geldi.”

Allah önce yapmanı istemiş askerliğini, bir an evvel olmasını istemiş. Tamam, onu sev, ona razı ol. Öyle takdir oldu çünkü. Düşünüp dururken celp kâğıdı geliverdiyse razı ol. Veyahut;

“—Askere gideyim, ondan sonra şöyle yapayım, böyle yapayım.” derken bakıyorsun üç sene sonraya atmışlar. Yığılma olmuş, üç sene sonra gideceksin.

“—Hay Allah ya, şu anda askerliği bitirseydim de ondan sonra işe girerdim, rahat ederdim.”

Tehirinde de bir hayır vardır. Her işi böyle, bu tarzda düşünmek gerekir. Bazı insanlar aceleden zarara uğrarlar. Bazı insanlar takdire razı olmadığından zarar görürler. Onun için bu edebi öğrenmesi gerekiyor her müslümanın.

Bir hikâye anlatacağım demiştim. Hz. Ali Efendimiz’in hikâyesidir.

Hayvan üzerinde, binekle Kûfe Mescidi’ne kadar gelmişler. Yanında da bir iki adamı var. Kûfe Mescidi’ne girecekler. Bakmış, hayvanı bağlayacak bir yer yok, orada da birisi duruyor;

“—Al şu hayvana bak, biz namaz kılacağız içeride.” demiş, mescide girmişler.

Namazı kıldıktan sonra kesesini çıkartmış, avucuna beş dirhem para almış kesesinden, elinde tutuyor. Dışarı çıkınca atını tutan adama bahşiş verecek beş lira. Dışarı çıkmış, bakmış ki adam yok, at da yok.

“—Biraz araştırın!” demişler, bakmışlar ileride at duruyor, atı çalamamış, şartlar müsait değil demek ki. Atı çalamamış ama atın gemini çalmış. Ağzından gemini, dizginlerini çıkartmış, çalmış götürmüştü.

Gemsiz, dizginsiz hayvan sürülmez.

“—Git çarşıdan bir gem al!” diyor adamına.

Adam çarşıya gidiyor, çarşıdan gelirken bakıyor ki elinde kendilerinin eşyaları. Hayvanın başından çıkartılmış gem, dizgin takımı. Diyor ki;

“—Buldun mu, nasıl oldu?”

“—Yok, bulmadım. Dükkândan ararken bu var dediler, baktım, ‘A bu bizimki!’ dedim. ‘Biraz önce birisi getirdi bunu beş dirheme bana sattı’ dedi dükkâncı. Ben de beş dirhem verdim ondan aldım. Bizim olduğunu anlayınca kâr almadı.”

Bunu duyunca Hz. Ali Efendimiz, etrafına böyle kalabalık toplanmış meraklı, diyor ki;

“—Ey ahâli! Bakın bu adam aceleciliği yüzünden kendisinin helal olan beş dirhem nasibini haramdan kazandı. Ben camiden çıkarken zaten elime beş dirhem ayırmıştım, onu verecektim. Acele etti, camiden ben çıkıncaya kadar beklemedi, şeytan dürttü içinden, hırsızlığa

teşvik etti, nefsi de oradan gelecek parayı tatlı gördü, dizgini çaldı gitti, beş dirhem aldı. Atın başında dursaydı yine beş dirhem alacaktı.”

Bu çok ibretli bir hikâyedir. Her işi bununla kıyas edin, kazancınızda harama sapmayın, Allah helalinden aynısını verecek, ne takdir edilmişse o verilecek. Aceleye lüzum yok. Bir daha okuyayım duayı da yazamamış olanlar yazsın:

بِسْمِ اللّٰهِ، عَلٰى نَفْسِيْ وَمَالِيْ وَدِيْنِيْ، اللّٰهُمَّ رَضِّنِيْ
بِقَضَائِكَ، وَبَارِكْ لِيْ فِيْمَا قُدِّرَ لِيْ، حَتّٰى لَا أُحِبَّ
تَعْجِيْلَ مَا أُخَّرْتُ، وَلَا تَأْخِيْرَ مَا عَجَّلْتُ.

(*Bi'smi'llâhi alâ nefsi ve mâlî ve dînî, allâhümme raddinî bi kadàike, ve bârik lî fîmâ kuddire lî, hattâ lâ uhibbe ta'cîle mâ eharte, ve lâ te'hîre mâ accelte.*) Acelenin iyi olmadığını biliyorsunuz:⁴

⁴ Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VII, s.247, no:4256; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.IV, s.89, no:4367; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.104, no:20057; Hâris, *Müsned*, c.III, s.387, no:857; Hatîb-i Bağdâdî, *el-Fakîh ve'l-Mütefakkîh*, c.III, s.287, no:1159; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.78, no:2440; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.IV, s.151; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Taberânî, *Müsnedü's-Şâmiyyîn*, c.III, s.310, no:2358; İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.I, s.428, no:494; Ebû Hüreyre RA'dan.

Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.367, no:2012; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VI, s.122, no:5702; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VI, s.374; Rûyânî, *Müsned*, c.III, s.241, no:1076; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.V, s.343; Sehl ibn-i Sa'd RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.98, no:5674, 5675; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.56, no:1713; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XI, s.42, no:10212 ve s.390, no:11041; RE. 197/7.

(*El-aceletü mine's-şeytân*) “Acele şeytandandır.”
buyrulmuştur.

الْعَجَلَةُ مِنَ الشَّيْطَانِ

(ت. طب. عد. عن سهل بن سعد؛ ع. هب. ق. عد. عن أنس)

(*Ve't-teennî mine'r-rahmân.*) “İşi düşünce taşına yapmak da Rahman'dandır.”

İşleri aceleye, gargaraya, gürültüye getirmeyin.
Peygamber Efendimiz böyle buyurmuş.

Altı yerde Peygamber Efendimiz'in acele edilmesi tavsiyesi var. Bir: (*Taâmu'd-dayf*)
“Misafire yemek yedirmekte.”

Evine misafir geldiği zaman yemeği çabuk koy!
“Yedin mi, yemedin mi?” diye de sormaya lüzum yok. Evde ne varsa sofrayı hazırla, iki tane yumurta kır. Yoksa tuzla ekmeği çıkar;

“—Buyur kardeşim, bu var evde...” de.

Yoldan gelmiş bir kimseye takdim et. Bir bu:
“Misafirin yemeğini çabuk hazırlayacak.”

İki: (*Ve techîzü'l-meyyit*) “Ölüyü, vazifeleri yapıp kefenlemekte...”

Üç: “Genç kızın evlendirilmesinde acele etmek.”

Yirmi, yirmi beş, otuz oluyor; yüksek tahsil, ihtisas yapacak, uzuyor da uzuyor iş. Öyle değil!
Bizim dinimizde çarçabuk olması gerekiyor.

Hatta Bahâeddîn Nakşibend Efendimiz hanımına tavsiye eylemiş, demiş ki;

“—Bizim kız buluşa erdiği zaman beni haberdar et.”

Bir gün hanımı gelip;

“—Efendi Hazretleri kızım bugün büyüdü.” diye söyleyince hemen sevdiği talebelerinden bir tanesini çağırması, demiş ki;

“—Sana kızımı nikâhlamak istiyorum, ne dersin?”

“—Estağfirullah efendim zât-ı âliniz, ne dersiniz öyle olsun.”

Onunla evlendirmiş. Düğün için gönderirken de birkaç gün geçmiş aradan diye;

“—Biraz geciktirdim kusura bakma!” demiş.

Böyle uzuyor. Erkek otuz beş yaşında evleniyor, kız yirmi beş yaşında evleniyor. O arada ne oluyor? O arada çeşitli fesatlar oluyor.

Hepimiz bu cemiyetin içindeyiz, birbirimize meseleyi anlatmaya lüzum yok. İnsan yuvasını kurdu mu yuvasına bağlı olur, ciddi gelir gider işine. Ama daha otuz beş yaşına gelmiş, kırk yaşına, kırk beş yaşına gelmiş hâlâ evlenmemiş.

Nasıl geçirdi zamanını bu vakte kadar? Günahla! Nasıl vakit geçirecek, günahla vakit geçirdi! Çünkü insanın bir yaratılışı var, o yaratılışa aykırı bir yaşayış tarzı oluyor. Demek ki evlendirmeyi de çabuk yapacak.

Dört: (*Ve kadâu'd-duyûn*) “Borçları çabuk ödeyecek.”

Cebinde para var, olsun... Falanca kimseye de borcun var; olsun diyor parayı ödemiyor. Vadesinde ödemiyor. Vadesinden sonra da geçiriyor çünkü biliyor ki her geçen gün, her

geçen ay paranın hakikî değeri düşüyor, ödemek kolaylaşıyor. Öyle kurnazlar var ki, parayı götürüyor bir başka yere veriyor, onun faiziyle iş görüyor. Onun faiziyle kazanç sağlıyor güya ama din elden gidiyor!

Biraz para geliyor gibi oluyor, din elden gidiyor! Ondansonrada o paranın hayrını hiç görmeyecek. İki kere iki dört eder gibi söyleyeyim, o paranın da hayrını hiç görmeyecek! Hem dünyada görmeyecek hem âhirette... Onunla yetişmiş çocuğu kendisine âsî olacak. Onunla kurduğu işi yangın, zelzele, şunu bunu çeşit çeşit Allah'ın cezaları var, bir cezaya uğrayacak.

Onun için böyle yollara sapmamak gerekiyor.

Falanca insana yalvarıp yakarıp borç aldın mı zamanında? Aldın. Niye eline fırsat geçince vermiyorsun o adama?

O adam bilmez mi parayı işletmesini. O borç aldığın kimse o parayı kullanmasını senden iyi bilir. Sen o parayı eline para geçince götür ver, borç veren insanları da borç vermekten yaka silktirmeyin.

“—Bir borç verdik, Allah! Alıncaya kadar yarı canımız gitti.” diyor millet.

Dinimizin terbiyesi ne? Dinimizin terbiyesi borçların derhal ödenmesi. Çünkü borçlu insanın namazının bile derecesi, sevabı az olur. Borçlu insanın katıkla, zevk, sefa ile gezmesi doğru olmaz. Şıp diye ödeyecek borcunu. Borcu var; ev alıyor, daire alıyor, başka işlere para var. Yanına gitsen tecrübe etmek için;

“—Şöyle bir kârlı iş var, bir mal var, bir kamyon mal, emin ol hakikî fiyatının yarı fiyatına, ah elimde bir milyon lira para olsa şu anda hemen beş yüz bin lira kâr var.”

Bak o borcunu ödemeyen adam beş yüz bin lirayı nasıl buluyor, bir milyon lirayı hemen nasıl buluyor?

Kâr var deyince bu kadar üzerine düşüyorsun da borcuna niye bu kadar koşmuyorsun?

İslâmî ahlâk yok da ondan!

Ticaret yapan arkadaşlarımız bilirler, ben de biraz muhitimden, abim tüccar olduğu için biliyorum. Hiç böyle bu kaide; borcunu çarçabuk ödeme, vaktinden evvel götürüp de borcunu ödeyen neredeyse böyle müzeye kaldırılacak gibi, yok gibi bir şey. Vaktinden evvel yok gibi, vaktinde veren de çok az. İlle biraz daha, biraz daha geciktirecek de ondan sonra kendisi epeyce istifade edecek ondan sonra verecek. Doğru değil! İslâm böyle değil!

İslâmî edebi kaybede ede, ondan sonra;

“—Niye biz iktisadî bakımdan kalkınamadık, niye memleketimiz ileri gitmedi, niye işler yürümüyor?” soruları soruluyor.

Neden? İslâm’la uğraşıyorsun ondan. İslâm gitti mi seninfarkında olmadığın nice zararlar oluyor, ölçemezsin ki sen onu! Ticarî hayat bozulmuş, hileli iflaslar. Adamlar borçlarını vermiyor. Herkes feryâd ü figân ediyor, evler yıkılıyor, haneler yıkılıyor. Namuslu insanların boyunları bükülüyor. Edepsiz insanlar yükseliyor.

Olur mu? Cemiyet edepsizlerin hâkim olduğu bir acayip cemiyet haline geliyor.

Neden? İşte bu taşı oradan oynattığın zaman, o temelle oynadığın zaman duvar paldır küldür çatlar, yıkılır. Onun için İslâm'a sarıldığı zaman tam sarılması gerekiyor bir cemiyetin. Böyle yarısından, kıyısından köşesinden olmuyor.

Başka neyde acele etmek gerekiyor?

Beş: (*Ve't-tevbetü mine'z-zenbi*) “Günaha tevbe etmekte acele edecek.”

Şeytana uydun, bir hata işledin. Hemen tevbe et! Hemen, derhal tevbe et, bir daha da yapmamaya azmet! Pişmanlık duy, gözyaşı dök, kendi nefesine ceza ver:

“—Sen misin böyle yapan, bundan sonra ben de şu kadar namaz kılacağım, şöyle oruç tutacağım, şu hayrı yapacağım, ben sana fırsat vermem.” diye nefisle bir mücadeleye alış.

Demek ki günaha tevbede de acele gerekli. Tevbe etmezsin, tevbe etmezsin... Ne olur?

Adama diyorsun ki;

“—Zengin misin?”

“—Zenginim.”

“—Hacca gittin mi?”

“—Gitmedim.”

“—Ne zaman gideceksin?”

“—Emekli olayım da öyle.”

Altmış beş yaşına gelecekmiş, emekli olacakmış, ondan sonra gidecek.

Başına çalınısın senin paran! O zamana kadar yaşayacağına garantin var mı? Altmış beş yaşına kadar yaşayacak mısın, mukavele mi yaptın!?

Bu zihniyet doğru bir zihniyet değil!

O zaman tevbe edeceğim. İçki içiyor;

“—İçki kötü değil mi?” diyorsun;

“—Kötü.”

“—Tevbe etsene...”

“—Hacca gideceğim, ondan sonra tevbe edeceğim.”

“—Hacca git.” diyorsun, bak ne acayip zihniyetler var;

“—Şimdi gitmem.” diyor.

“—Neden?”

“—Hacca gidip zezem içtikten sonra, sigara içmek iyi değilmiş.”

Sigarayı bırak ya! Haccı bırakıyor sigaranın hatırı için, haccı bırakıyor ama sigarayı bırakmıyor. Sigaradan dolayı haccı bırakıyor da hacdan dolayı sigarayı bırakmıyor.

Hey müslüman!

Bu müslümanlarla nereye varacak bu cemiyet?

“—Hacca git.” diyorsun;

“—Olmaz, içki içiyorum, sigara içiyorum, bilmem ne yapıyorum, gidersem hacı olduğum için içmemem gerekiyor.” diyor.

Günahtan gayet memnun, hiç bırakmaya niyeti yok ki!

Öbür zaman da, hacca gidip de tevbe ettiği zaman kabul olacak mı?

“—Tevbeyi kim kabul ediyor?”

“—Allah-u Teâlâ Hazretleri.”

“—İstemem böyle tevbeyi, o zaman yapsaydın olurdu.” derse neyapacak?

Haydi bakalım başka bir kapı arasın, başka bir kapı var mı müracaat edecek?

Allah-u Teâlâ Hazretleri insanları imtihan eder.

İmtihanı nasıl eder? Zihnine fikirler gönderir. Çeşitli fikirler gönderir.

“—O fikirleri olmadı, bu İslâm’a uygun bir fikir değil, ben bu fikre uymayayım, atayım bu fikri zihnimden.” diye o fikri yendiği zaman derece alır. Ona takıldığı zaman mahvolur. O fasit fikre takılmayacak.

Onun için kardeşlerim, hemen bir hata ettiyseniz tevbe edin. (*Estağfiru’llah el-azîm ve etûbu ileyh*) deyin. Pişmanlık duyun, gözyaşı dökün, hayır hasenat yapın. Bir günahın arkasından bir iyilik yapıp, sildirtin onun izini...

Sonra? Oldu mu hepsi?

Ta’amu’d-dayf, techîzü’l-meyyit, tezvicü’l-bikr, kadâu’d-duyûn, et-tevbe mine’z-zenb.

Bir de “namaz” olacak herhalde, burada yazılmamış; namazı da erken vaktinde kılmak gerekiyor.

Birkaç defa bendenizin de başıma geldi. Oradan dersimi aldım, o aldığım dersi size söyleyeyim.

Ezan okunuyor;

“—Ya şu işi bitireyim de ondan sonra namaz kılayım!” deyince, o namazın tadı olmuyor artık. Hatta bazen öyle oluyor ki namaz kaçma durumuna kadar geliyor, kaçmaya yaklaşıyor.

Onun için, ilk evvel vaktinde hemen vazifeni yap, öyle tembellenip geriye bırakma.

Demek ki bazı yerlerde acele varmış, öbür işlerde acele yokmuş; teenni ile düşünce taşına hareket etmek gerekiyormuş.

Allah bizi düşünceli, has, halis, iyi müslüman etsin... Nerede acele edeceğini bilen, nerede teenni ile hareket edeceğini bilen şuurlu müslüman eylesin...

c. Mut'a Nikâhı Haramdır

Diğer hadîs-i şerif:⁵

مُتْعَةُ النِّسَاءِ حَرَامٌ، وَلَا أَعْلَمُ أَحَدًا أَعْدَى عَلَيَّ
لِللَّهِ مِمَّنْ نِ اسْتَحَلَ حُرْمَاتِ اللَّهِ، وَقَتَلْ غَيْرَ قَاتِلِهِ،
إِنَّ مَكَّةَ هِيَ حَرَمُ اللَّهِ عِزُّ وَجَلُّ

(ابن قانع عن الحارث بن غزوية)

RE. 390/1 (*Müt'atü'n-nisâi harâmun, ve lâ a'lemuehadena'dâale'llâhi, mimmen'istehalle hurumâti'llâhi, ve katele gayre kâtilihî. Inne Mekketu hiye haremu'llâhi azze ve celle*)

⁵ İbn-i Kani', *Mu'cemü's-Sahabe*, c.II, s.10, no:305; Haris ibn-i Gaziye RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.XVI, s.328, no:44755; *Camiü'l-Ehadis*, c.XIX, s.347, no:20937.

Bu hadîs-i şerif *mut'a nikâhı* ile ilgili bir hadîs-i şeriftir. *Mut'a nikâhı* değişik bir nikâh çeşidi. Bir kimseyle belirli, kısa bir müddet için anlaşılıp nikâhlanmaya *mut'a nikâhı* derler.

“—Gel seninle üç ay nikâhlı duralım!” demek, belli bir müddet için nikâhlı olmak demektir.

Bu nikâh hakkında Peygamber Efendimiz buyurmuş ki bu hadîs-i şerifinde:

(*Müt'atü'n-nisâi harâmun*) “Kadınlara *mut'a nikâhı* yapmak haramdır. (*Ve lâ a'lemu ehaden a'dâ ale'llâhi, mimmen'istehalle hurumâti'llâhi*) Allah'ın haram kıldığı şeyleri helâl sayan bir kimseden Allah'a daha büyük bir düşman bilmiyorum.” diyor Peygamber Efendimiz.

“—Allah'ın haram kıldığı şeyi helal sayan, helal gören kimseden Allah'a daha büyük düşmanlık yapan başka kimse bilmiyorum.”

İfadeye bakın, bu ifadeyi hiç hatırlığınızdan çıkartmayın!

(*Ve lâ a'lemu ahaden*) “Hiçbir kimse bilmiyorum, (*a'dâ ale'llâhi*) Allah'a en düşman, herkesten daha fazla... (*Mimmeni'stehalle hurumâti'llâhi*) “Allah'ın haram kıldığı şeyleri helal görenden Allah'a daha düşman başka kimse bilmiyorum.” diyor Peygamber Efendimiz.

Allah'a düşmanlık iki mânaya anlaşılabilir:

Bir; Allah ona düşman. Allah o kimseye hasım oluyor.

Neden? “Ben o şeyi haram kıldım, sen o şeyi helal gördün. Aldırmıyorsun. İçiyorsun, yiyorsun, yapıyorsun. O haramı irtikâp ediyorsun, o fecî işi yapıyorsun.” diye Allah düşman olur.

İkinci mâna; Allah’a o şahıs düşman. İsteddiği kadar;

“—Ben Allah-u Teâlâ Hazretlerini seviyorum.” desin. Sevseydin itaat ederdin! (*Lev kâne hubbûke sâdıkan le eta'tehû*) “Eğer sevgin hak, gerçek sevgi olsaydı Allah’a itaat ederdin.”

Kimi aldatıyorsun sen? Sen Allah’ın haramını yapmak suretiyle Allah’a düşmanlık ilan etmiş oluyorsun ve Allah’a en büyük düşman durumuna düşüyorsun.

Demek ki Allah’ı sevmek nasıl anlaşılacak? Kişinin Allah’a itaatinden anlaşılacak.

Kişinin Allah’a düşmanlık etmeye hakkı yoktur ama düşmanlık ettiği nereden anlaşılacak?

v

İbrahim Peygamber *Halîlullah* lakabını almış, Allah’ın samimi dostu mânasına. Peygamber Efendimiz *Habîbullah* sıfatını almış, Allah’ın sevgilisi mânasına. Sen de gideceksin aduvvü’llâh “Allah’ın düşmanı” sıfatını alacaksın!

“—Almak istemem hocam, ister miyim hiç?” İstemezsen haramları işleme.

“—Allah’ın haramını işleyenden daha Allah’a düşman kimse bilmiyorum, Allah’ın haramını helal bilenden, helal görenden.”

Onun için açın din kitaplarını, ben size şimdi burada on, on beş dakika içinde bütün haramları öğretemem ancak yol gösteririm, çare söylerim. Ben otuz sene, kırk sen bu mesleğe, bu kitaplara eğildim, öğrendim ama hepsini anlatamam.

Açın kitapları, Allah'ın haramlarını öğrenin, Allah'ın haramlarını yapmayın! Yaparsanız Allah'ın düşmanı sıfatını alırsınız, Allah size düşman olur, siz de Allah'ın düşmanı durumuna düşersiniz, mahvolursunuz. Hayatınızı ona göre tanzim edin.

Hiç haramsız yaşanmaz mı?

Mümkün değil mi haramsız yaşamak?

Allahu Teâlâ Hazretleri o kadar çok helaller yaratmış ki: Ben şaşıyorum bu kadar helal varken insan gidip nasıl harama saplanıyor, diye.

Kaç tane haram var?

İçkiyi haram kılmış. İçki yerine içilecek dünya kadar helal şey var. Portakal suyu, havuç suyu, elma suyu, meyve suyu, ayran vesaire bir sürü helal şey var. Niye o kadar hepsini çiğneyip geçiyorsun illa o harama giriyorsun?

“—Biranın mahzuru yokmuş.”

Kim söyledi biranın mahzuru olmadığını?

“—Biranın içinde alkol var mı?”

“—Var.”

“—İçtiği zaman sarhoş oluyor mu?”

“—Oluyor.”

İki tane şişe içtin mi, arabayı götürüp çarpıyor. Yasak! Yasak, haram!

“—İşte, Mısır ulemâsı öyle demiş de bilmem ne ulemâsı böyle demiş de mahzuru yokmuş da öyle diyorlar, böyle diyorlar.”

Bizim sizi doğru yola getirmek için çalıştığımız gibi şeytan da sizi cehenneme çekmek için çalışıyor. Onun da birtakım delilleri olacak, laflar söyleyecek, aldatmak için o da laf söyleyecek.

Geçen gün hadîs-i şerif geçti diyor ki;

“—Bir insan bir sadakayı çıkartıp verir ama yetmiş tane şeytanın iki dudağının arasından kurtararak verir.”

Ne demek?

“—Yetmiş tane şeytan ‘yapma bu hayrı, bu iyiliği yapma’ diye insana vesvese verir, nihayet onlardan paçayı kurtarırsa o hayrı öyle yapar insan.”

diyor.

Şeytan çalışır. Onun için hemen böyle gevşemeyin.

“—Canım ziyanı yokmuş, hadi getir kadehi, getir şişeyi.”

Gevşetecek şeyler söyler şeytan. Hoş gösterir, ziyetlendirir, üstünü allar pullar ama içi zehir! Onun için sözün aslını, esasını, dini bilen, Allah’tan korkan, büyük alimlerin eserlerinden, büyük, hakikî alimlerden öğrenin.

Adamın hiçbir sıfatı yok, din adamı değil.
Arapça bilir misin?

Bilmez.

Kitap yazmış;

“–Dinin Özü, Esası.” diye.

“–Ya Arapça biliyor musun?”

“–Bilmem.”

“–Kur’ân-ı Kerîm bilir misin?”

“–Bilmem.”

“–Fıkıh bilir misin?”

“–Bilmem.”

“–Tefsir bilir misin?”

“–Bilmem.”

Nasıl yazarsın sen dinin özünü? Anlayabilir misin
dinin özünü?

İnce bir iş bu.

Onun için Peygamber Efendimiz diyor ki;

“–Sizden biriniz dini kimden öğrendiğine,
aldığına dikkat etsin.”

Hadîs-i şerifte; (*Mimmeni’stehalle hurumâti’l-
lâhi*) “Allah’ın en büyük düşmanı, bir haramları
helal sayan kimsedir. Bir de; (*Ve katele gayre
kâtilihî*) “Öldüren den gayriyi öldürendir.”

İslâm'da insanın canı çok muhteremdir. İslâm'ın emirlerinin beşte biri, bir bölümü canı korumak içindir.

(Inne mekkete hiye haremü'llâhi azze ve celle)
“Ve Mekke Allah'ın muhterem arazisidir, kutsal mıntıkasıdır.” diye bildiriyor.

Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi sevdiği kul eylesin...

Bi hürmet-i esrâr-ı sûreti'l-Fâtiha.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

25. 03. 1984 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

